

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercuria si Duminec, FGA, candu conoada ajutoarele. — Pretului: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl. v. a. Trieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu 3 galbini mon. unatiora.

Brasiovu 18/6 Decembrie 1867.

Se prenunera la postea c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 8 cr. Trecu timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvania.

Reuniunea pentru ajutoriul scriitorilor maghiari.

Acas reuniune isi tieni estimpu adunarea sa generala la Pestu in 8 Decembrie anului c. Mai nainte de a impartasi este ceva din lucrurile acelei reuniuni; fa-nu eratau se atingem unele despre urdirea sau originea ei.

Dupace Ungaria cea revoltata se inchinase Rusiei la Sibi (Vnagros); dupace despotismulu ostasiescu ca urmare frasca a tuturor revolutiunilor sangeroase inalesca pe ce bicibus tuturor poporului monarchiei, ne mai suferindu nici unu felu de miscare libera, partes ceia investietore a inteligentiei maghiare, carea investietore ceva din istoria trecutului retrageduse in sinu ei insasi se apuca de cultivarea acelor campuri ale activitatii omenesi, ose suresam mai scutite de lovitorele absolutismului. Intre acelea cultur a limbaj si literatur a preste totu se puca in lina prima. Inse omeni scutitelora trebuca se aiba de unde manca si bea, pentru ce se pots lucra. Academia maghiara luora pre cata putea. Era inasa ei literati de mare capacitate afara din cerculu ei. Cine se ajute pe acestia in puseiunea loru cea forte precaria? Statulu de siguru ca nu. Asia daru **intentiona**. De alo se unesu ideu infintia unui reuniuni nationali cu scopu de a intocmi unu fondu mare, din slo carui venituri se se ajutoriu regulatu acoloru literati de nationalitate maghiara, despre cari se va fi adevierindu ca o merita, precum si ca au trebintia. Intr'aceea eta ce ne apune presiedintele numitei reuniuni in cuventarea sa din 8 Dec. a. c.

In an. 1854 in umarea cointelegerii mai multoru barbati fruntasi se deschise spre scopulu aratau o colecta, se compuse totodata si unu proiectu de statutu spre a li se midioce confirmarea. Prin colecta se aduna o bogatela de fl 1881 cr. 58, era com. Stef. Karolyi promissela dela sine 10 mil florini dela se voru confirma statulei. Acestes ino nu s'au confirmatu, era sumosora statuta sa se ovestratu. Pe atunci fieru inca totu politici resbunari. Mai tardu unu neucuvotu oferi inca 12 mil fl. Cu tote acestea din reunibunes propiasta nu se aiese nimicu. Dupace cadutu absolutismulu aristocratel germano-borne ajutatu de caiva desertori dela democratiu ca Alexandru Bach in frunte, inteligentia maghiara indata respaca pre langa alte mesuri ale restauratiunii nationali inea si infintioasa si acenurata reuniuni pentru ajutoriulu scriitorilor maghiari. Natuena maghiara o imbraciosia cu destula caldura. Resultatu fu, ca astadi dupa vreo cinci ani de activitate numita reuniune era fondulu propriu de fl. 120 000 adica un'a sutu doandeci mil florini v. a. Din veniturile acoloru fondu se patescu pana acum pensuni la trei literati si untori maghiari ajunsi la mare nepuntina, in catu nu mai pota lucra, precum si la 9, di, noia veduce si 10, di, diace orfani de literati de merite mari si reconocute.

No se pote erde ce maghiere si incurgiare au produsu aceste pensuniari intru literati de nationalitate maghiari. Functianarii de statu, ofierii din armata si profesori mai preste totu au fondurile loru de pensuni; comerciantii, industriarii si agriculturii lucra si asuda multu, inase totodesta pentru sine si pentru familiile loru; unu ai literatiu poporulu respine si remase in cultura lucra pentru oricine, numai pe samu loru nu; si la poporale inapoieste sunt proletarii generatiuni contomprase si ai coloru viitoare. Unu Georgiu

Sincai s' flamenditu pre langa manuscrispete sele, pentru ce se le tragemu noi folosulu dopa ani cincideci. Ci acestu rea ino nu este unicu Barbatii devotati scutiteloru si arteloru in favore poporoloru scapatate, sau cum dicea odinora din I. Elhadu banerote, trecu in ochii contompraniloru de nisece omeni fara capatulu, era mai maru fieru vedu in ei nisece individi pericolosi, carii au merita se ste parera la inchisore, precum au si statu multi dintre ei. Nu inteligentia sici pe castive individi sau fanatici sau pedantii, sau semi-inevetati, carii in adeveru devinu adesea periculosi pentru societate, ai inteligentemu in totulu alte clase de omeni; ore in alto fieru, la ste popora au fi ajunsa de multu scole unde ajunese unu Galozu, unu Thiers (fietoru de Fauru) in Franta si Pana eri altaitu o adresa care suna catura: Dumnesolu Japannu Nitia Pantofariu era misrepectatu decau un'a ce ar fi sunatu castu Dumnesolu Ioannu Onisimbu Literatu; era deca strasela sa du Grafu seu Baronu A. de B. se injosa a potti pe vrenu „carturariu“ la prandiu, era vorbitu de reu in cercinile mai inalte. In Tiera romanesca mai anteu Alexandru Ghica chematu pe profesori la balulu de carte (1837—42) spre mare smintela a catorva coode mari, ca o nu putea se sulere ca „dascalitile“ se li se „filianesca“ pe la masulu dumnesoloru.

Mai demadu unu deputatu din Ungaria si nainte de alo catava foi periodice o spusera cu multa candore, ca aristocratismulu o investitu in sangele loru, era „Bolond Miska“ nu inecatu a reflecta pe publicu, ca astadi la anulu Dumnesolu 1867 o multime de familii mai cerciescu diplome nobilitarie toama ca si pe timporele candu picles de cane scutes de orice contributiuni, de inrolamentu la armata, de 25 seu 50 betie si da totodatu dreptulu esclusivu la partea derogatoriloru. Ei bine, inse totu acea natune aristocratice incepe a reintra in sine si intinde ajutoriulu meritu incau literatorulu din sangele seu.

Emanciparea evreilor. Referintile confesionale.

Dupa tote semnele oate se arata, in catava septemni emanciparea evreiloru si respective a confesioniu loru mosice se va proclama in Tiera Ungariei fieru nici o reserva si conditie. Asia legea lui Moise seu deca mai voiti a Talmudistiloru va fi pusa alaturu cu legea evangelii lui Iesusu Christosu, era nramatori ei se voru bitura in statu de tote drepturile creaturor liberor.

Emanciparea evreiloru trebuie se intereseze pe poporulu romanescu indotta si intraitu mai multu decau pre alte popora libere; pentrece? Este de prisoa a enumera cauzele pe care le condoca finare dintre noi.

De candu publiculu emosece proiectulu emancipariu evreiloru mai multe foi publice intrabara, ce pentrece regimulu in locu de a se ocupa numi cu confesiunea evreasca nu si loia mai virtuosu ostendela de a esi cu unu proiectu de lege regulatiu de referintiele tuturor confesioniuror statata contra statu, catu si intru sinu ei. La obiectiunea a cestei respunera unui altui, dopa a nostra opinione inse nici unulu nu dete respunsa nemeritu asia de bine ca „Pesti Naplo“ din 11 Dec. intru unu articulu subscribu cu literale initiale Z. A., carele trece de ceea ce si este, adica de o mare expacitate si autoritate. Dn. Z. A. premittendu ca pe la noi regularea referintielor confesionali nu este unu lucru asia usioru precum li se pare la multi, sustine prin urmare, ca aceasi treabu se decarga dopa unu plantu presu bine regulatu. Saimu cu totii ca

in tierle coronei ungresce se afia mai multo confesioni religioase. Dn. Z. A. presopone, ca indata ce si proclama libertates conscientiei, confesioniile s'aru mai putes imulti, pentrece de eos pana acum in acestes tieri n'au fostu suteriti Quackerii, Herrnhautii, Memnoniiti, Sabatarii, Germano-catolicii (aceta noia de 25 ani) si cu statu mai pocnu Mormonii (carii apara si poligamia). Manecandu dinu aceste consideratiuni dn. Z. A. aranca in publicu urmatoarele 12 intrabatiuni inozcite de alte catava explicatiore si adica:

1. Se aiba statulu vreo religione officiala, seu eta statu se fia dinu principiu fara religione?
2. Religiones Domnitorulu Juramentulu de inconoras si cerimoniale acelea?
3. Archierii si puseiunea loru politice.
4. Se aiba mosii, dotatiuni dela statu?
5. Se ia parte la legislatiunea tierii?
6. Se este cu bisericile nationali? Papiismu. Concordatu. Placetum regimulu. Jus supremu inspectiuni regimulu. Causale bisericale ale mirenilor. Causale civile ale clericiloru si ale bisericiloru?
7. Tenerea serbatoriloru. Se tie finare pe ale tuturoru, seu finare numai pe ale sale?
8. Se fia indostoratu totu ceterinulu a se tieni de vreo confesiune religioasa si a o mercuri, precum este pana acum, seu se nu fia datoriti?
9. Cando are se ia statulu sciintia despre vreo confesiune?
10. Pote se intrebe statulu de cineva de Credentia si de moraliu loi? Seu numai se oblige pe finare s'ei implini datoritiele sale civile contra statu?
11. Drepturiu civilu se se pots lega de confesiune si in ce mesura?
12. Statulu se ia in apararea se pe confesioni si pe ierarhice loru? In casu de a cere, se le dabu bitore de ajutoriu fincu a) in contra strainiloru, b) in contra membriloru proprii?
13. Vres statulu se reconosca inirintia doctriniloru religioase asupra referintielor statulu a tractatelor etc.?
14. Ce este unu casatoriu civilu?
15. Cu juramentulu, (adica cu formulele de juramento si cu aceia carii dopa dogma loru nu vren se depuna juramento)?
16. Ce o ca obligatiunea de a sierbi in ote (de ces. Quackerii)?
17. Ce o unu poligamia?
18. Se ingrijesca statulu de trebile bisericiloru si ale acoloru? Seu numai deca vor cere ele? Seu nicidecum (de in statele nord-americeane)?
19. Vede origine, ca tesele acetesu sunt de cea mai mare importantu si ca asupra loru s'ar putes scrie carti gree seu a se vorbi dile intru. Pe la noi mai sunt omeni multi, carii de asemenea cestiuni fugu eta de bolu ciueme si se ascunde de ele, inse numai precum isi apunde strunululu capulu seu in cate o tufa si apoi crede ce n'ulu vede nimeni. Adica de asemenea cestiuni se ascunde necintiati, era sciintia sta facia si le ia sub forficale critice. Cestiuni de natura acestora se desabu in alte tieri de catava dieci de ani si eta ca noi ino nu vomu scapa de ele orice vomu face. Cine ar fi creduti vrozdata, ca in reseritulu Europei moldavocomanii voru fi cei dintei, carii voru introduce casatoriu civilu ca in Franta, Belgia, Elvetia etc.? Aceasi o introdusa prin lege si este pusa preste totu in lucrare. In Italiu asemenea, unde preste aceta ieromonachii se inosora si monachele tinere se marita, care cum le place? Cine ar fi creduti ca va veni si acelu timpu, unde casatoriile intre ceterini si mosicii voru fi reconoscutu de legali?

Etia ca amn ajunsu si aceti. Si totui faciu cu acestia si asemenea revoluțiuni sociale, care strabatu înainte cu bracia gigantic manate de spiritalu timpului si sfarosu totu ce intempina in calea loro, se mai afla destui omeni sen vicieni sedi bigoti, carii inca totu an desperatu, ca cu ajutorulu confesiunilor religioase voru mai fi in stare de a tiene pe poporele europene debrinate in tota atata tabere yrasmasiesci, si carii nicidecum nu voru se pricepa, ca dela toleranți si apretaria convicțiunilor altora pana la indiferențiamu mai este inca o cale forte lunga. —

ad. Nr. 28.119 1863.

Carte de fundatiune.

Ladislau de Torday fostulu director de oficiu protocolar la cancelaria de carte transilvana repusatu in 5 Ianuaru 1863 in Vien's asupra averii sale in testamentulu seu scris din 15 Aug. 1862, punctu 3 a statoritu precum urmaza:

1. Fundului ce exista in Transilvania pentru ajutorarea tinerilor studinti romani testezu unu capitalu de doue mii (2000 forini) in obligatiuni metahoe cu 6 procente interesuale anuare venitorie dupa acestu capitalu se osu de din anu in sau spre ajutorarea unui tincu romanu miseru, diligente si morale studinte cu eminența.

2. Determinarea persoanei ajutorandului care se face prin P. O. D. archiepiscopu de religioase greco-unite in Transilvania.

3. Averea fundatiune este acm dupa oficiosa petrestrate a caru, judecatoriului singularu din Vien's subarbitru Iosifinu dno. 7 Oct. 1863 Nr. 10.594, precum s'a innoescintat cu gratiulu decretu guvernale din Transilvania dno. 24 Nov. 1863 Nr. 33.443 — din doue bucati obligatiuni metahoe Nr. 110.931 din 1832 — si Nr. 135.709 din Ian. 1832 cu 5% facare catu de 1000 fl., ambe de doue mii foreni ce expunsi si taloni.

4. Acestu obligatiuni s'au vinculatu pr fundatiune de stipendiu alui Ladislau de Torday si se afla depuse spre pastrare la capitulu metropolitannu din Blasiu.

Nefiindu in contra acestu disci fundatiuni vreo pedeca, ca se se acceptata din partea regelui guvernul transilvanu se si inconvintaza pr langa urmatarielu determinatiuni:

1. Din cauza, ca fundatoriulu a muritu in Vien's si masa religioasii alui s'a petrestrate acelu dupa prescriptiile locale, a trebuitu a se solvi din acea darile pentru scopuri binefacatoriie si ale spitalului, si era competenti a propune de timbru si interesurile restante dela dno mortiu fundatorelui din averea fundatiune subtragundese sum'a de 215 fl. v. a. Acesta suma amesuratu dispozitiunilor metropolitannu gr. cat. s'a suportatu pentru fundatiune ca anticipatiunilor din casa clericali gr. cat. si era din avere fundatiune vine a se rebonificu.

2. Spre acestu scopu s'au voru aplicu interesurile 5% ale capitalului fundatiune obventorie dela 1-a Martiu 1864 pana la 26 Aprilu 1866 inclusive — si in acestu modu anticipatiune de 215 fl. v. a. facutu din cassa clericali gr. cat. fara intereriu vine a se rebonificu la acestu casa.

3. Interesurile capitalului fundatiune obventorie dela 26 Aprilu 1866, pana la conferire stipendiului pr anulu scoliastu 1867; precum si alte interesuri, ori si cum s'oprasmasse se voru intorcu spre suportarea apeseloru administratiunali, a publicarii de concursuri s. a., ce ar mai remaine pre de acmpra, sece sa adange la stipendiu.

4. Competitori la acestu stipendiu fundatiune de 100 fl. v. a. nu a documenta:

a) Ca suntu in categorii a studintilor, prin urmare ca frecventaza vro scoala reale, gimnaziale, academice sau universitate in provincia ca ascultatori ordinari.

b) Ca suntu nascuti in Transilvania de nationalitate romani, si lipitu de mudiulo de intretinere a)

c) Ca au moralitate buna, si in studiu preste totu progresu eminențe.

5. In folosirea stipendiului va fi impetantelu — tinendusi celu precum clesca prima de progresu in studiu si in moralitate, — pana candu va termina studiule; totusi e datoriu sub pierdere stipendiului in 15 zile dela inchierare facarui anu scoliastu a' si asterne testimoniale despre progresu si moralitate la administratiune

fundatiune, care apoi decide despre venitorulu stipendiulu.

Candu stipendiulu 'si perde beneficiulu pentru intarziarea cu asterne testimoniale scoliastice s'ila pote nomni pr calesu concursulu a' ilu redobandii.

5. Administratiunea averii fundatiunali o porta archiepiscopulu metropolitannu gr. catolicu de Alb'a Iulia in Transilvania, seu representantele lui, si adminitra acesta avere fundatiune separata de alte averi fundatiunali de asemenea natura.

6. Fundatiunea va putu in totu timpulu numelu: Fundatiune de stipendia a lui Ladislau de Torday.

Concurrența la folosulu acestu stipendiu, carele se incepe in anulu scoliastu 1867 are a se face pr basea concursulu publicu in foile provinciale.

7. Conferire stipendiulu pr basea cerciorulu subterne de concursu se face in interesulu testamentulu prin archiepiscopulu metropolitannu greco-catolicu de Alb'a Iulia, seu fiindu catodri vacanta prin capitulu metrop. gr. cat. din Blasiu — era numelu impetantelu se va arsta instalatu gr. guvern spre onoscintu.

8. Reg. guvernul transilvanu ca suprem'a autoritate preste fundatiuni in Transilvania ia asupra si conditiunea a iogriri prin acurata aplicare a conditiunilor fundatiunali, precum si pentru pastrare capitalulu fundatiune neimpunctu ca a unu fondu nevamtaveru pentru tote timpurile.

Spre documentarea acestora aceti carte de fundatiune s'a scris in 3 exemplarila comunaltu, din care unulu se va, depece la reg. guvernul transilvanu, ala doilea la c. r. excoartatu transilvanu, si alu treilea la capitulu metropolitannu din Blasiu.

Datu Blasiu 18 Nov. 1865.

In absentia Esel. Sale Domnului (L. S.) archiep. Constaniu Alutanu m. p. vicariu generale.

Nr. 31.358/1865.

Acesta carte fundatiune se afla guvernulu reg. indennatu a o primi si a o probu in totu exemplulu ei.

Din viedinti a guvernulu reg. transilvanu tinenta la Csigiu in 28 Dec. 1865.

Crenneville m. pr. Hajo János k. titkok.

Publicu cu multa placere orice litere fundatiunali, de a caror onoscintu se intereseza prezentulu si vitorulu nostru. M. O. impartasitoru a facutu unulu dintre cele mai mari servitii cu impartasire acutulu acestuia si a celoru ce voru mai urma. Totuodata rogamu pr toti respectivii, fara excoire, ca se de la lomia unele acte ca aceste, cari n'au venit pana acm la onoscintu si publiculu, pana candu vom fi fortigati a vedu firsite de pe documente autentice tede actele fundatiune romane intron'a. Se ne intereseza si de cele facute pe basea generale fara excoire de nationalitate si confesione, dinte cari se afla multe si in Vien's fara ca se le onoscemu cuprinsulu, pentrucu se ne omni si noi folosii de beneficiulu loro, din care iugate de 48 nu credemu se se fiampartasii si vreuun romani si pe vitoriu inca nu suntu prospecte de a se prea impartasi, cu tote, ca suntu absolutismu, suntu sistem'a Nadasdianu si Schmerlingiansa pana in 1865 se soria concurre publice si pentru acelu. Tocma pentru acetu se le scotemu la publica onoscintu, ca se vedemu cine si cu ce titule se folosesc de ele, cu a sositu timpulu, ca pnuendu pitiorulu in pragu se ne pretendemu ce ni se civine mai autin cu totu conventu'a, si in casu de respingeri si ignorari perde, chiaru si cu importantelu, se dece nu i sari nu isorbi.

Red.

Fagaraslu 13/1 Dec. 1867.

Domnule Redactor!

In „Gazet'a Transilvaniei" Nr. 92 si 93 din octanu se afla referatu despre necari intemplantulu in comunitatea Persiani nici intr'unu din acele doue foi depiun exacte.

Decu onor'a Redactiune in referata din urma nu fi provocatu, ne abitenamu de a da veri o deslucire publiculu, fiinduca inaltele locuri de securu nu concedu executiune militaria fara motive industatoriie, in care punctu publiculu pote fi depiun linisitu; —

dara ca se nu creda cineva cumes, pe oficiolatu se joca asa usor cu sangele omeneu, in interesulu onor'u sale si alu comitetulu di strictiune, damu urmatarielu desluciri.

Comunitatea Persiani a fostu intruga ocolnicale fiscale si pr teritoriulu ei se afla paduri comunali urbariali si paduri siodiali fiscali in scrisse natiune sasconice pr 99 de ani.

De unulu si acelesi dominii fisco-nationale se tiendu si comunitatea Sierpeni (Sárkány), si carii locitori parte preponderante saai, inse parte si romanu au gustatu dupa timpuridreptu de lemaritu urbariale in paduriu siodiali pr teciutu-ila Persianiloru la asemenea inspecturatu lu drepturiloru natiune sasconice din Fagaraslu.

In trecutv avemu de observatu, ca padurile asemnate coloniloru din Persiu spre lemaritulu propriu urbariale, „Moreo patrio" s'au devastatu devenindu prin acurati anulu, sterpitiu continue si lasuturi campie ardene, adica deluri deserte si acm Persianii bucurosi ar coprine pentru sine cele siodiali, unde se mai afla lemne, de si acelea inca suntu lasute si rarite catu se pote.

In unu din partile de paduri siodiali a nome „Doslul vanei bradetiului" s'au asemnatu la locitori din Sierpeni lemaritu la caduturi si lemanu mortu inca din anii trecutv, inase Persianii pana acm de curendu sub preteatu ca li se calca lastrile calce aliatu, an denegatu calca de padure, pana ce oficiolatu, comunalineru cu experu au reconoscutu trei coliee si a tintu amblatu de Persianii de apte spre intrebuninare prin indreptatiti din Sierpeni. — In calca reconoscuta la insulgu regiu guvernii si la insulgu ministeru s'a intaritu decisiunea oficiolatu di districtuale in respectulu acestora cali, si asia cu interventione unui comisariu si a ambelor oficioloru comunali din Sierpeni si Persiani s'au onoclat si declaratu acele cali de deschise spre ucu locitoriloru din Sierpeni in 21 Oct. a. a. in facia loculu la ramprare acelor cali din stratu imperiile spre padura numita.

Esindu indreptatiti dupa aceti si carale dnu candu dromu prin Persiani, locitori de aci sub batiu a elopotului se adunara de latarea satului si sub amenintari oprira pr Sierpenii de a tece prin statulu loro la padure, si asia i' intorsa a casa.

Acestu lucru venindu la onoscintu, oficiolatu cercandu tote midiolicele de peransuene si ne reesindu cu reprezentanti comunitatei Persiani, ceru dela in, regiu guvernii assistentia militaria spre a aduce la depiure decisiu alui instantei politice, era inalte acelesi ordinu mai autin incercarea cu una escorta gendarmesca, care se conducea pr Sierpenii de acasa pana la padure si de acolo inapoi prin statulu Persiani.

Aceti a avu se urmez in 4 Dec., inase a jurgundu din naintea statulu Persiani locitorii de acolo de non fora adunati prin batera elopotulu dela beserica s'astoria in capulu statulu chieru, si aratandose asemenea resistintu, inea prin fapta onepere, urm'a din partea gendarmesca intrebunintarea de arze. Asistenta de gendarmi intr'acestea vedundese pr debile facia cu tota comunitate, din altelu inue ca se incopiere mai mare versare de sange ritira dimprenca cu locitori din Sierpeni si se foadu de non aturare, in urma' caria' apoi insulgu regiu guvernii se fi indennatu a concede assistentia militaria copiosa apr. stepturale deapostentiloru mai iualte, cari nu suferu amare.

Oficiolatu nu pote face alta', decatu se deplanga o asemenea impregurare trista, dara ce se face omeniunilor, cari nu primescu sfatu si povetia dela densulu, ci asculta de toti tresimplici, ce pre bani loro adusi jertfa de buna voina pentru viziurle cari li se desfasiora in perspectiva, apoi devinu preda omagirei celor mai crunte.

Moralitate poporulu nu palemitu forte in anii din urma cu alegeriile dietali, candu din o mila de parti lu coruptu si ametitit si pre lunga premia de rachiu s'au propagatu neasulturale, anume de oficiari districtuali romani, cari nu s'au interesatu fara de vedu' si ondurea natiunale si de binele poporulu ce conducea si conduce inca astadi cu destula greutate si sacrificiu.

Despre aceti a pote lua notitia onorabilu Redactiune a „Telegrafulu romanu", care in Nr. 96 din 30 Nov. a. e. inea face o provocatiune in aceta onepa si totu asia si onorabila

Reducțiune a foiei germane „Hermannstädter Zig“, care referă aceluși în Nr. 295 din 12 Dec. 1867.

Ce privește procesul urbiatelor memorato, acela nu stă în legătura cu ceașă prezentă, nici se află în mână oficialatului districteală.

Binevoiesce Dia Redactoru a dia loag. aectoru sîre în preluții foia Gazetă Transilv. Cădru Dragostianu m. p. vicepresedinte distric.

Clusiu 13 Dec. — M. P. scrie, ca min. de Justitie a denunțat în fație Admîndei comisiunea pentru registrele de proprietăți denunțimului presedinte pr. br. Ioane Bornemiș de Kézson, apoi adănce, ca în totă comisiunea numai un singuru ardeleno a primito, care împregiurare a nascutu nemulțumire meritate în contra mesuri acesteia a gubernului, între multo patrioti, cari se simtu doctulu de calificat spre a lua parte la acea acțiune. Ve mai moșca limbă's a mai incoale, estrandurde de fosișnea și confusiunea acțiunilor. —

— Teatrulu maghiaru de sicia a capstatu în anul 1868 o subventiune de 20.000 fl. A. meremone premiari s'ar cuveni la facere natiune a țierei, deca nu pentru teatru, ciela poșion pentru acelu de capacita neparatu de lipsa, care le lipsece, și așa că statulu se se îngrișcă de asia ceva pana acum. —

Bradu comitatulu Zarandulu 14 Dec. 1867.

Trei luni au trecut de la predera operațelu protocoloru de proprietate și a cartii de moșie a comitatulu — și oficiali comitatensi dela acestu lucru nici pana astăzi nu s'au mai denunțatu. — Ce e cauza? nu șicu; — era noi dela localizăria sau fostu fara ocupatiune și în linișce amu asteptatu ordinațiunile mai înainte. În dia de ieri 3 Dec. prin un colegu al meu amu fostu despre acea incoacșințatu, ca comișarii cartii de proprietate că conducători au primito ordinațiune direcțiune, — că numi de ceoșta dopa primirea salariulu de pe Novembe corpulu localizatoriu ala cartii funduare se descalece la Clusiu în Transilvania. — Ordinațiunea acestă în modu ofișiu s'a publicatu, — astăzi, fiindu datorniță respectivilor comișari prin un circulariu totu ordinațiunile ale oșenișca cu corpulu intragu.

Neregularitate a mure, salariulu de pe Novembe inca nu ni este asigurat.

La corpulu localizatoriu ala cartii de moșie romani s'untemu numai 3, 2 ardeleni și 1 banianu în calitate de actuari (comișari nici unulu), și de alte naționalități — 24 actuari, 2 comișari și 2 suprimi comișari că conducători totu unghureni, — alara de acestia 15 iosi, și ne apti pentru acestu oșiu, în 1-a Oct. s'au lipșitu din poștirile lor. — (romani nici unulu).

Pentru acestu dara prin acestu facu arieri pe jani nostri romani ardeleni cari ar dori a ocupa asteliu de poșturi — la prima esciere de concursu — se nu ițardie a'i s'eterne concușce lor la doctulu competent, — ca ci romani ardeleni deosebe cele ungu în petri'loru se, aiba preferența. —

— G. Tamás Micșeseu, aectoriu rog. —

UNGARIA. Pestă 10 Dec. Camera deputatilor se mai ocupa cu proiectulu de lege despre detoriile statului în debateres generalu. Din sediutiță de sedi memorandu, ca si comitatulu Turde a datu o petitiune la dieta, în care se rogă, ca Ardeleni în privința administrării dreptăți se se organizeză întocmu cu Ungaria. Se ne desclidemu ochii, candu oțemu asemeni petitiuni. Din totu comișitețe și seanele mergu petitiuni la dieta cerundu perfectă restaturare a legilor din 1848 și respingerea pretensiunilor naționalitilor dela dreptulu de limbă, lasandule acestia numai în besceria, scōia și familia. —

Interpelari ince se fac de totu felulu în dieta. Nu pune la mirare inse, ca volnici, care ni s'a pusu în carca cu ignoraie din totu partile n'a pștitu dă ocașione la unu s'uffitu de deputat, ca se arete neconsimțulu cu totu ce se facu și se face în carca dreptului egal de noi țaru de noi. — Or e adevaru ca municipalia româneșce nu s'i trimi-u pe la alte municipalia concușce lor, rogandulu colegialitate, ca se se alature la aperearea dreptului natiunei romane din 1863 — și se nu se strappu seantulu dela loculu șeu în asa mare departe în Pestă, în locu de a se asidua într'un cen-

tru în Ardelen, ande se fia la toti mai cu apropiare? — Se pōe, noi inse nu pre credemu, ca su pte mamășice! —

C. Andrăși mai raspunde la o interpelatiune alui Csiky în privința provocării juridiciniunilor pentru a pregati conscripțiile de recutare pana a nu decide dieta, care se decretează de a aplicăși recuti. C. Andrăși dice, ca aceste ordini s'au datu numai că tēese preliminaru, nu pregășile se fia gata pte candu dieta, va aplicăși numărulu recutiilor. Inse ca acestu respunsu nu se multamiza interpelatori.

Dep. din Clusiu (Căik) Dionisiu Lăzar și Carolu Antal interpelăză despre acea s'atempulă în 26 Oct. a. c. la statulu limitrofu, Szt. Miklos și Borzova, în margina moldoseciunilor, dice ca Eugeniu Ghica cu puterea de arme vatamandu granițu țierei a relatu în stăpineri teritori, a primu și legatu pe Peter Tanko cu fetoriu și pe Georg Bărdoni prefăcandulu averile în cenșia, a dăsu cu s'ne pe Tanko, Mich. Antal, Ștef. Unguraru și David Dajkual, și la mautu vro 46 vite corușe și în puterea armelor de atōnia se tiene în stăpineria pasiunii numite. Întrēba pe min. ce ordine a pusu la cale pentru aperearea graniței și a drepturilor celorlora ataceți precum și în privința rebonificării dăucei casinate.

Min. de Interne bar. Wenkheim raspunde, ca indetă ce a s'udit despre acea s'atempulă a iustu mesuri pentru aperearea graniței și a intereselor celorlora dămafișiti. Explica formatu de cōrta diendu, ca la granițu formatu prin muntii dela Apa casele de cordoș se redicerează amu departe cu vro cateva mil de pasi dela granițu în Isintra cātra Moldoșca și moldovenii au pretinut loculu acestu de pasiune indereptu, asia astăvera locușitorii din Szépviz țuara de pe pasiune acea, căzalogu, gagiu, mai multe capete de oi, pe care nu le dederă indereptu fara țacare de 14 galbini.

Actulu violentu din 26 Oct. s'a facutu că un felu de represalie. Regimulu a pasutu e nergiu pentru interesele vatamate. Min. de externe a medidictu prin consulatulu din București dela regimulu „moldo-valacu“ emiteres noi comișii mixte spre a aplicăși cōștele graniței și a impedecă asemeni acte de volnicia rebonificandose și dănuș. — „H. Z.“ pōte acșu, ca de ce amu facutu noi despre acestu casu. Amu facutu pterușu am s'udit, ca din partea noștra s'a facutu usurpare necreștu, cu o murturireșce și ministri; noi inse țara periculă nu cutediama a pleda asia ceva, și mai bine țacuramu. —

Ordinea diței: Se continuă deșbat generalu despre detoriile de statu ce le primese Ungaria. Stangă vrea împartirea loră și deca primeseu maghiari datori, astuci se se incoacșe celu pteinu de garanții — în favōrele lui, se iutiele. — Kautz e de credința, ca primindu Ungaria cifra detoriilor, după apasarea s'uferita — și va relua aventu de inalițare; Kossuth se teme, ca petiția împacșășita va lua 1/3 parte din detoriile statulu, pe candu ce primeseu numi 20%. — S'a facutu cunoscuta la inceputu și alegerea comisiunei financiarie în persoane; Georgiu Klepka, Gđ. Lonyay, Ed. Zsedényi, Anton Csegey, Ios Pruckberger, Aug. Trefort, br. Alb. Băuffy, Paulu Sontaghy, C. Wolff, Bethlen, Paulu Somsich, Dr. Iuliu Kautz, Col. Ghiczy, Gabr. Vărădy și Franz Polky totu boieri propundenti, dietre democrat, cari aiba vro fi în ambe camerele vro 70 iosi nici unulu, de cunva nu e Dr. Kraus.

În șied. din 11 se continuă deșbateres, br. Eötvös a secerat aplauselu camerei, cu o cavențare fōrte lungă și desclōșășita, la acare pasage ne vine a ne reitōrce cu una fridierie.

Impregiurare, ca „W. Abendpōst“ demiti șieroa, omca regimintelu maghiaru se vor relatorce țiere în cercurile de inrolare, a facutu aici o impresiune neplăcătă, și nu dintre cele mai plăcutu e șieroa, ca Prusa vră se redice unu consulatu în Pestă. — Pregășirile Serbiei și cointelegere cu Prusia, precum și fetiunle șterite despre Romani's pana la Tisa, ocapa multu capetele politice și aici și în Viena.

AUSTRIA INFER. Viena 13 Dec. De deșbateres despre invoiere financiară cu Ungaria, care incepe la 10 Dec., în casa de diouș se incinșe și se continuă o lupta parlamentară din cele mai decise. Cunoscutulu dep. Skene descrie s'ituatiuneș financiară cu coloru statulu de trișta, cu omu am fi la unu anu bancrotu de statu. Toulu cel vatauratori alu lui Skene

a facutu cea mai neplăcătă impresiune în majoritate. Noi ședemu aci numai vro pasagi din raportulu lui, care e raportulu minorității. Spre o șed, în ce apa s'a adapatu dr. Skens. „se luamu, dișe elu, ca în restempe de 20 ani va avē imperiulu deficitu cāte 50 miliōne; se luamo, ca deficitulu la va acoperi cu harti de stat, care se vau în cursu la 57 fl. Atunci cine se va mai s'ăș se la mai imprumpe în securitate cu bani? — Se la din gr. a. lui est astăzi și covențulu de „bancrotu“ șier șușine. bancrotulu s'ar remăș pe partea dincolu de Lais. Min. de fin. Becke declară aceleș expresiuni, camca măsurile, ce se pregatescu în incoacșea bancrotu de stat, și deca me întrebati ce mesuri iugăș gata a lua șregimulu, ve respōndu, ca regimulu va fiēne țare de principulu, ca, orice s'a intemplantu pana acum nu e certatu se incoacșe unu bancrotu de stat. Centralisti pretindu unu programu definitivu, ministru de fin. inse nu vră se faș acșă's. „Ca tōte aceste legeș se va primi cu statu mai vertosu, ca din partea regimulu s'a facutu apromisiune pentru denumire ministriilor pentru partea dincolu de Lais. După aceea se va propone bugetulu la delegatiunile intronite. Bugetulu cāștinatu alu ministru e pe anul 1865 asidiatu cu 248 miliōne șpese și 195 miliōne venitu, prin armare remene unu deficitu de 53 miliōne. Contribuțiu prezentu ale Ungariei șutu pōse la 56 miliōne, înainte de acșă's era numai 54. Min. de fin. mai dice, o lumaș financiaru saluta unu bancruș invoiere, ca și carentu hartiilor s'a acșu și ospitalu se aduna la întreprinderile de drumuri de feru. Starea lucrășilor dice nu e asia de negru, precum se descrie. E în adere vro greu a dice cu securitate, oș mai e scapare, inse mai e timpu a cugētă la șistoria, ca șviele de venitu se pota folosi cu mșiries contribuțiilor, dișe cātra fine min. Becke. —

Cronica estera.

MAREA BRITANIA. Londra 2 Dec. Politia victoriana a Romani. Unu reportoriu din București în jurnalulu engliș „Times“ se opintese a șerare o umbra asopra intențiunilor partidei natiōnale din Romani diendu, ca acestă în contrastu cu tradițiunile de pana acum șperșea a pune în lucrare prin influența raso-prusica faimōșia doștinia de a se latu pana la Tisa. Se leora la șperșere edificiu statulu maghiaru și în acestă aneșionisti din București luara mame în mame cu politica muscovitica, șerie „Times“ după referat'ul lui „H. Z.“ Corespōndintelu inse se vede a fi pseudonimu, elu nu pōte se fia romenu din București, pterușca bucureșteni nu paterudu asis de parte, ma neei nu se ingrișese de existința altor ștate cu statu mai pociu de planșiri de cele colosale, după cum șerie acestu reportoriu, ca ad. „propagandă rōșescă se vau cu ochi indioșii la viața maghiaru cașu ce peri de lopp pteruș denaș, și de alta parte totu i-ar veni șocetia, candu valdu Carpatilor s'ar șperge prin o raso dănușăș Ungariei, ca unde s'a facutu odată gaură, pe școlo oșu pota ștrabate și alții. Unu statu de valachi merita pe contulu Ungariei ar. fi pōte unu precurșore la țatere ruseșimile pana în aninș'a teritoriilor țierilor ungu și sub corōna lui Ștefanu. „Deș faim'a era ceva adeveru, apoi, spre școpulu acestă se pteractrează în momentulu de fașu, pentru principelu Carolu de o casatoriă ruseșca — întocmu după cum se intempla cu regele Georgiu din Grecia, care se ștrapusu din fundulu nerfolulu la Atenă împacșandulu totușdoatā și amnerulu celu și de alticelu cam mico alu șeșceloru, care se mai afla între urmatōșii pe tronulu Daniei și între pretensiunile ruseșce. —

„Romani'na pana la Tisa! e o șparolu, care inca înainte de 15 ani se dede în public prin tiparișuri publice de cōrta de cātra unulu din frați Brateșni în contra maghiarulu Istăy și Parisu. Acesta partișu nu se țara neei decam de principulu: Romani'na pana la Tisa. Totu atātă deca nu a se aliaș spre școpulu acestu cu Luis Napoleonu, cu contelu Bismark șcu cu Căarulu din Rusi'a. Deșei mai inșira pseudonimulu correspōndente, ca d. Brateșni și șconșii intru venăreace ștește polițice de raso su treștu prin admirabile ștramatori politice, faimōșia ministru de adi alu principulu Carolu a fostu odată colaboratoru lui Mazzini, Ledru Rollins și alu altor capeteni democrașice în comitulu revoluționariu centralu-europēu în Londinā și a

suscisii și proclamările de atunci, înseamnă a doua: adică la principalele republicane, ce se vede din aerul adierii, ca pră mare catra principel.

De aici apoi serie, ca e posibil în oriente a face restaurările după principiul naționalității și alu răsolan, pentru că în finea finelora în Ungaria ar trebui atunci deosebite naționalitate nu numai după districte, ci și în celea după teritorii orășelilor și prin cetăți chiar și după ortele, și toama diversitatea naționalilor și a limbelor arata necesitate de a se intruni tôte (supto maghiari, se întielege) deca nu vră a se reintorțe în chaosul lor. Intiepleținea aceta vana bine și la crăchia ultra anexionistilor romani, cu nu se multimeam a potē guberna în Principate unde nu încă forțe multa de lucru pana vor contopi acolo stata diversitate de omu, ci în trei a șjita, că se se stērga de pe facta pământului ces mai buna basieri anteră, ad. Ungaria, cu tôte, ca derimandose aceto statu și densii ar primi o lovitoră impreună. Acestea e oprimatul faimosele correspondente, care înseamnă a fi din fabricatul poliționarilor celor mari, cari pretundu după dreptul lor istorici a se lăti pana la marea neagra, pentruca, vedu dōmine, numai așa se potē libera Europa de entropirea pasivăslavilor. Ecce presă cum se se folose de polițicii cesi mari, cari sece, ca presă laumuresc opininea publică în Europa și aceta judeca după informari, că nu după realta adevero, deca aceta nu lu scote presă a lumina, că se se îndreptē opininea falsificatorilor publicisti. Vom vedē esiva totu în „Times” respingerea ficțiunilor de susu, or remănuvora că informare în tōta Europa a credula.

Francia, Italia și Anglia ar trebui mai bine informate despre tōta starea lorului. Unu statu potē evē o rubrică în bogtu și pentru presă că seși castige simpatie poliționarilor prin informare cele simpatice polițicii lor.

FRANCIA. Parisu, 4 Dec. În tempuri anormale, când polițica și diplomatica s'ndosecse în embrione potirile, cele ce nu si mai parasesc cursul se naturalu, nu va fi fira scopu a strage atentionea la unele expresiuni ostesice, ori vorbionese cam de comunu într'o vorba mai multu categoria de aceto scoperite, trase, scotite și necșitate. Astofolia de vorba portă min: de rebelu ala Franciei, mareșalulu Niel, la pertractările comitetului corpului legislativ cu ocaziunea dezbaterii legii militare. Se scimă și aceto: că Niel e generalu celo mai apropiatu și mai plecatu imp. Napoleonu. Mareșalulu Niel desvōlta adeca într'o evăntare răsitorē de anima cu o eloquentă dimitorē unio's a'ides facie: se se pregătesca pentru rebeliōne, ce stă d'insinte (se întielege în contra Pruso-Rusiei). Într'e altele dise: Noi am spendutu 40,000,000 franci pentru expozitiunea magazinelor nōstre; noi putem stă în v'ntemtu de 14 zile cu 500,000 f-tiri la grămitu. Cu aceto entuziasmulu stōare învōieva comitetulu la tempulu serviciulu militar de 9 ani. Niel declară ca Francie nu potē stōtă fără unu efectivu de 800,000 feteri și apru aceta a're lipsa de 9 contingente din 9 ani a 100,000, pe longu gard's mobila, care va coprinde în sine pe toti ce se potō parți armă și nu se s'ntē în armat's active. Mareșalulu Niel tēse că oleolu desosupri preste celuilu ministu cu popularitate, precundu min. de statu Rouher cu iubirea s'a de pace scēde totu mai multu în umbra l'ui. În cercurili reprezentanțioru corpului legislativ se considera mareșalulu Niel că organulu celo mai eminentu ala polițicii imp. Napoleonu. Avēndu pana la unu nou leges militaris votate în buzunarū nu potē si mai respectu și mai ordenu vorbi și elu și Napoleonu.

Causa l'Italiei și a Romei în camera deputatilor precum și în senatu a cesu din inter-petitiunile cele înfocate ale lui J. Favre, Thiers, Olivier, Pages s. c. l. în favōrea sustinerii puterii l'umesci a papei. Italia nu va ocupa niciodatā Rom's, response regimulu prin min. Rouher, cu tōte scotea totu regimulu declară, ca e amicu unitatili Italiei, ca Rom's se remana Papei, fiinduca e neesperatu de lipsa pentru ne-dependențiu pontificalulu și camera, în fine, trech la ordinea diiei peste aceti interpetiuni. Iutoma se trech la ordinea diiei și preste inter-petitiunile asupra polițicii esteriore facia cu

Germania, în care Rouher declară, ca regimulu acetașt faptelu complinire în Germania pana cându nu voru fi angajate interesele și demnitățile Franciei. La protestulu lui Thiers facelu în contra polițicii de a se formā statele cele mari: romanismu, germanismu, slavismu, response Rouher, ca regimulu nu potē sta înainte la tōte evenimentele estere cu intervenținea din gestalis, și în fine regimulu resti victoriosu pe campulu parlamentarimului. „Nepartintorulu” Franciei inos dice aceta: „votulu cameroloru d'la diplomatii franceze o putere nōus si regimulu imperateacu continua a contā la concuberele puterilor europene pentru opulu linistiri și alu dreptatili statu în favōrea papei cetu și în interesulu Italiei și dorece viteaza d'usmaniloru presente. Trebue se se întiețea momentulu, în care Italia va vedē, o ca trebue se apere suveranitate papei.” — Contra stulu polițicii lui Napoleonu în causa romana și a sperareș principulu anexionariloru natiunali sau produsu numai interesele pentru superioritateș Franciei în causele latinismului și pentruca marea mediteranea se nu devina mārē de cōarta între Franca și Italia, ci se remana mare comuna interesului comunu.

Craiova, 1 Decembrie.

Dilele acete a aparut aici unu dinarū intitulatu cu semnificativulu nume de „Nepartintorulu”. De cându existe districia în Craiova, aceta este celo de antaiu diurnalu reactionariu, și diurnalu de ocaziune, adeca pr' catu tempu voru tiene elegerile la nouale corpuri legislative, că și „tiera” diurnalulu boerescu din București. Redactorulu seu d. Gr. N. Racoviciu, anul trecut apartinse la partiā liberalē și demalu a fostu acela care s'ntințitu atunci cea d'antaiu adunare publicu în Craiova, a fostu celo d'antaiu care a loatu ceventulu, a atacatu cu violenta gubernulu cadutu la 11 Febr., a lădatu partiā liberalē si mai alesu pr' d. I. Brateanu; și a fostu alesu deputatulu la constitanta, unde nu scia prin ce impregiurare s'a unu cu boerii, și aceta densi se vede ca persiste până în diu de astazi. Aceta schimbare cameloica a trasu după sine caderea d'umnilu la elegerile ce s'nt avutu locu la camera ce a urmatu după constitanta. Nu credemu ca astăzi d'alu va fi mai norocos; pentruca partiā liberalē întinținduse se cartiulu d-lui G. Chitici, celu mai mare Constitu în trecut, cu tōte sceteș unu banu și infocostu romanu, după ce la dobōnditu p' aceta în portea sa și a desemnatu candidati sei pentru cati și r'ele nolegiile electorali; a proprietariloru mari, mici și a urbanilor, între cari intru și demalu din partea comerciantiloru orășevor, cari s'ntu numeroși și au unu mare pondu în aceta vrbe. Aceti candidati s'ntu publicati în fruntea diurnalulu liberalu „Adeverulu”, și alegătorii intrunțili și an datu parol's pentru si sprijini și a lucrū prin tōte metodele legali pentru a fi alisi în cate și t'rele colegiile. „Nepartintorulu” nōie pană acumi candidati, s'ntu celo precum n'a oțit cu ei la v'elă; și lui s'eu că p'asa singuru numat de plapom's sa, adica „le a fi redactorulu seu alesu, v'edia de aci inoole ce voru face; s'eu o după datulu reactionariu boerescu nu outeș a efi cu ei la lumina. Adeveristu o orășevulu nostru, după expresiunea unioa dintr'e liberali și în genere luatu mai multu Știrbelianu s'eu Bibescianu, dar tōti aceti partisanu nu cūțē a se aratē pe facia, ci lucrēș numai pe f'isiculu. Apoi ce e dreptu, aceta asertione avē mai multu valōre pr' tempulu lui Coza; ēr s'eu dinastii actuale a slabitu forțe multu, și este în ajunū de a disparē cu totul.

Facia cu „Nepartintorulu” lupta „Adeverulu”, inse cu arme ilegali. De si redactorulu celui diurnal n'are vre o instructiōne sistematisca (de vreo eruditane, nu potē fi vorba), dar' apoi redactorulu cesu din arma n'a invetiatu carte mai de locu. Celu diurnal are bani, în catu scotō diurnalulu cu șpesele sale, fara abnōti. Cestu din arma ar este abnōti si a acela inca l'ui spiginecu mai multu din principii decatu după meritul diurnalulu, carele nu este altulu, decatu acela de a fi liberalu și devotatu guvernulu actualu. În cele din urma „Nepartintorulu” este efemeru, ēr „Adeverulu”

permanentu, și în dilele din urma a inceput a tēsi de dōna ori în septemana.

— Alegerile colegiulu lui 4-le a inceputu ori. Acetaș se compune din t'ierani plogari s'eu fostii clasai, cari dela 50 de familie dau cate unu delegatu; delegatii se aduna cu tōti la reședințiu a districțioru și acolo alegu cate unu deputatu pentru camera. Deca p'otili, indata es se voru alegu toti deputatili din cate și p'atu colegiulu, nu voru întârzi a ve face cunoscutu numele lor. Credemu tare și vertozu t'unca districțioru nostru, s'ntu chiaru Olteni' intrēva va tramite la camera deputati liberali, cari se pana în lucrare intenționale curatu romanesci ale gubernulu actualu. — Fia!

Varietati.

Distincțiuniloru pentru activitateș dovduca pe terenulu artei, productiunil și alu industriei în expozitiunea universală dela Parisu, pr'miaste de Maj. S'a cu reconștinția se dederu: conteli G. Andráșy, fabricantulu de porțelanu Mauritiu Fischer, baronulu Sr. Kemény, c. Emerich Mikó, c. Stef. Pongratz, epupoli R. noldner și reșințiu pentru produceru vinulu dela Tokai; lui Ioanu Blum, proprietariulu mōre cu vaporu din Buda și lui Franz Laritz, speculantu de vinu din Pesta li s'a datu ordinulu cavalerescu Franz Joseph; lui Gustav Emrich, tipografu și proprietariulu fabriciei de masine economice Stef. Vidáts din Pesta și directorulu mōre cu aburū din Dobrițiu Gustav Szepi c'ruces de aurū cu corduș pentru merite.

Predice besericești. Din Mihail Nagy canonicu în Lugosiu publicu p'neumonia ceventuarile sale besericești. Tomulu antaiu consta 1 fl. 20 cr. din cari diumetate s'eu 60 cr. s'ntu d'ē a se depune de locu la subșcrie, ēra restulu de 60 cr. se va reții la primire opulu.

Rom's are ađi 215,572 de locuitori. Dintr'e acetaș persoane besericești unu numărū enormu. Este unu pontificu, 36 de cardinali, 35 de episcopi, 1474 de preoti, 828 de teologi, 2832 de calugari și apoi 2215 calugariete; de totu 7410 persoane besericești, cari seopore ar'ē fostu în stare se apere „Porte del Popolo,” pe unde arē intre Garibaldi.

Romania în expozitiunea pentru industrieș sectionil romane la expozitiunea universală din Parisu, s'a prevedutiu în bugetele ministeriulu pe an. Trecutu și celu cōrentu sum'a de 1,200,000 lei.

Din acetaș suma, după cereșile formale ale d'ni Odobescu, comisariulu generale s'eu expozitiunel, s'au response pana cumu sum'a de lei 1,170,081, și parale 35 și anume: Pentru personalu, misioni și alte lei 696,489 30 Pentru comparțurile de obiecte, 169,035 32 Pentru pregătire localulu, 252,160 — Pentru transportulu obiectloru, 52,396 25

Totalu, lei 1,170,081 38

D. Odobescu, prin telegramel ce s' inaintat Ministeriulu, a arăstat, ca expozitiuniloru romano i s'a acordat 3 medalii de aurū, 7 de argintu și 41 de bronzu. —

Publicatiune.

Prin grațiosu decretu regiu gubernale de datu 24 Octoabre 1867 Nr. 20391, s'au cunoscut comitatele Vista inferiorē (districțiu Făgărașului) t'enera a doue t'erguri de t'era în fiecare anu, și adica unulo în 6 April (Banavessure) și altulu în 27 Augustu (Santa Maria mare), caroru a voru p'romerge cate doue diie indanțenale t'erguri de vite.

Acetaș se aduce la publicu cōnocințiu.

Vista inferiorē în 16 Nov. 1867.

3—3

Cursurile la burza în 17. Dec. 1867 'sta asi:

Galbini imperateci	—	5 fl. 75 cr. v.
Angenburg	—	119 „
London	—	121 „ 10 „
Impurmatulu nationalu	—	55 „ 80 „
Obligatiile metalice vechi de 6 %	—	57 „ 60 „
Actiile banculu	—	677 „
creditului	—	184 „ 80 „